Gemeente Aalsmeer

RAADSVOORSTEL

Raadsvoorstel nr Z23-027504

Datum B&W-besluit 4 april 2023

Voor de vergadering van raad d.d.
8 juni 2023

Behandelen in de raadscommissie Ruimte
op 9 mei 2023 en 23 mei 2023

Portefeuillehouder wethouder W. Kikkert

Afdeling Stedelijke Ontwikkeling

Behandelend ambtenaar (voor technische vragen)
André van der Poel
a.van.der.poel@amstelveen.nl
06-34525893

Onderwerp

Plan van aanpak Masterplan Energie

Gevraagd besluit

Het 'Plan van aanpak Masterplan Energie' vast te stellen

WAT WILLEN WE BEREIKEN EN WAT GAAN WE DAARVOOR DOEN

Wat willen we bereiken (effectindicatoren)

De opwarming van de aarde is wereldwijd merkbaar. De grens van 1,5 graad temperatuurstijging wordt over ongeveer tien jaar bereikt. Om verdere opwarming en de gevolgen zoveel mogelijk te voorkomen is het nodig ook lokaal maatregelen te nemen.

Daarom werkt gemeente Aalsmeer aan de doelstelling om onafhankelijk te worden van fossiele brandstoffen. De transitie richting een fossiel onafhankelijke gemeente bestaat uit verschillende op gaven. Dit zijn grofweg het energiegebruik verminderen en het verduurzamen van de energie- en warmtevoorziening.

In de Klimaatwet zijn de Europese klimaatdoelen vastgelegd om in 2050 klimaatneutraal te zijn en in 2030 tenminste 55% CO_2 reductie t.o.v. 1990 te hebben gerealiseerd. In het nationale Klimaat akkoord zijn afspraken gemaakt over hoe deze doelen te bereiken. In het Klimaatakkoord is ook afgesproken dat gemeenten een belangrijke (regie)rol krijgen om de energietransitie lokaal vorm te geven en uit te voeren. Het Klimaatakkoord richt zich op 5 sectoren, dit zijn de gebouwde omgeving, landbouw en landgebruik (inclusief de tuinbouwsector), elektriciteit, mobiliteit en industrie.

De totale CO_2 uitstoot van op het grondgebied van gemeente Aalsmeer is tussen 2010 en 2021 gedaald met omstreeks 29% tot 198 kilo ton. Dit is een jaarlijkse reductie van 3,17% vanaf 2010 (bron Klimaatmonitor).

Om de ambitie fossiel onafhankelijk in 2040 te bereiken is het nodig in dat jaar 38% energie te besparen en 62% van het energiegebruik fossielvrij in te vullen (door opwek of import). Voor 2050 is dit 41% energiebesparing en 59% fossielvrij invullen (CE Delft 2019).

Wat gaan we daarvoor doen (prestatie-indicatoren)

Om toe te werken naar een fossiel onafhankelijke gemeente en lokaal invulling te geven aan de nationale Klimaatdoelen en de uitvoering van het Klimaatakkoord heeft de gemeenteraad gevraagd om een Masterplan Energie op te stellen dat de kaders voor het energiebeleid aangeeft en een duidelijk handelingsperspectief biedt om aan de energietransitie te werken. De gemeenteraad vraagt daarbij het Masterplan Energie samen met de inbreng van inwoners en ondernemers te ontwikkelen.

ACHTERGROND EN OVERWEGINGEN

Programma (speerpunt)

Inhoudelijk: Programma 3 Economie & Duurzaamheid, thema 2.3.4. Duurzaamheid
Financieel: Programma 4 openbare ruimte (taakveld 7.4 Milieubeheer)

Aanleiding

In het 'Raadsprogramma 2022 – 2026 – Aan de slag voor Aalsmeer' vraagt de gemeenteraad het college om een Masterplan Energie op te stellen dat de kaders voor het energiebeleid aangeeft en een duidelijk handelingsperspectief biedt om aan de energietransitie te werken. De raad heeft daarbij verschillende aanwijzingen en voorkeuren meegegeven. Dit zijn kort samengevat:

- Duurzame opwek van elektriciteit met zonne-energie bij voorkeur op daken (niet met windenergie)
- Aandacht voor netcapaciteit op het elektriciteitsnet.
- Ondersteuning van de samenleving bij het verduurzamen van gebouwen (iedereen moet mee kunnen doen)
- Het tegengaan van energiearmoede
- Het faciliteren van duurzame inwonerinitiatieven
- Het volgen van belangrijke ontwikkelingen voor energiedragers zoals waterstof en kernenergie

Ook vraagt het raadsprogramma 2022 -2026 om voor projecten en activiteiten met een grote impact op de samenleving een startnotitie te ontwikkelen en deze met de gemeenteraad af te stemmen. Bijgevoegd 'Plan van aanpak Masterplan Energie' geeft invulling aan deze vraag van de gemeenteraad.

Vanuit het Klimaatakkoord hebben gemeenten zich verbonden aan de uitvoering van verschillende taken en opdrachten binnen de vijf sectoren; de gebouwde omgeving, landbouw en landgebruik (inclusief de tuinbouwsector), elektriciteit, mobiliteit en industrie. De taken en opdrachten vanuit het Klimaatakkoord zijn daarmee een belangrijke basis voor het Masterplan Energie en het bijbehorende uitvoeringsprogramma.

Argumenten

- Uit recent wetenschappelijk onderzoek blijkt dat de aarde sneller opwarmt dan verwacht en aankoerst op een temperatuurstijging fors boven de 2 graden Celsius. Geconcludeerd is dat een versnelde CO2-reductie nodig is om de temperatuurstijging onder de 2 graden Celsius te houden, het liefst onder de 1,5 graden Celsius.
- Door een Masterplan Energie op te stellen wordt duidelijk hoe toegewerkt zal worden naar een fossielonafhankelijke gemeente. Ook geeft de gemeente hiermee lokaal invulling aan hoe de klimaatdoelen bereikt kunnen worden. Dit is nodig want op dit moment is niet duidelijk of en hoe deze doelstellingen bereikt kunnen worden. Wel is duidelijk dat de huidige inzet en capaciteit ontoereikend zijn om deze doelstelling te kunnen realiseren.
- Door te werken aan energiebesparing en een fossiel onafhankelijke energievoorziening verminderen we ook de afhankelijkheid van (de prijsontwikkeling van) fossiele energie. De recente prijsstijgingen van aardgas en elektriciteit laten zien dat een betaalbare energievoorziening niet meer vanzelfsprekend is. De recente prijsstijgingen hebben nadelige gevolgen voor de koopkracht van inwoners en de energielasten van bedrijven. Hierdoor is energiearmoede in Aalsmeer toegenomen. De prijsstijgingen hebben ook impact op de concurrentiepositie van bedrijven, vooral energie-intensieve bedrijven zoals de tuinbouwsector.
- Gemeente Aalsmeer kan de ambitie fossiel onafhankelijk niet alleen bereiken. De gemeente is afhankelijk van wat de samenleving doet en gaat doen. En andersom is de samenleving afhankelijk van wat de gemeente doet en gaat doen. Daarom wordt het Masterplan Energie in co-creatie met de samenleving (en de belangrijkste uitvoerende partijen) ontwikkeld. Op deze wijze ontstaat een plan waar de samenleving en de belangrijkste uitvoerende partijen achter zullen staan. Ook krijgt de samenleving duidelijkheid over hun handelingsperspectief.

- Het Masterplan Energie geeft invulling aan ontbrekende kaders en randvoorwaarden om toe te kunnen werken naar een fossiel onafhankelijke gemeente. Daarom omvat het Masterplan Energie de uitgangssituatie en context van Aalsmeer, de streefbeelden (doelen), uitgangspunten. Ook geeft het Masterplan duidelijkheid over de rolinvulling van de gemeente en bevat het een organisatie- en investeringsplan voor de gemeentelijke inzet. Tijdens de ontwikkeling van het Masterplan bouwen we aan een uitvoeringscoalitie en ontwikkelen we hiervoor een governance model. Om te kunnen sturen op de voortgang voorziet het Masterplan ook in een monitorings- en sturingsmodel. Als laatste wordt een Uitvoeringsprogramma opgeleverd om programmatisch aan de opgave te werken.
- Investeren in een Masterplan Energie is nodig want de energietransitie voltrekt zich grotendeels ook zonder bemoeienis van de gemeente. Zonder actieve gemeentelijke inzet treden aanzienlijk meer onwenselijke neveneffecten op. Door regie op ontwikkelingen te houden zorgen we ervoor dat wenselijke ontwikkelingen mogelijk zijn en onwenselijke ontwikkelingen worden voorkomen. Belangrijke uitgangspunten zijn hierbij de transitie betaalbaar(der) en inclusiever te maken, zodat iedereen in de samenleving mee kan doen en energiearmoede zoveel mogelijk wordt voorkomen. En zorgen dat er genoeg energie is voor de bouw van woningen of bedrijven door te anticiperen op actuele en toekomstige ontwikkelingen.
- Het Masterplan Energie maakt een programmatische aanpak van de energietransitie mogelijk en draagt bij aan een integrale aanpak vanuit samenleving. De ambtelijke organisatie en bestuurlijke portefeuilles zoals ruimtelijke ordening (omgevingsbeleid), economische zaken, gemeentelijk- en maatschappelijk vastgoed, wonen, mobiliteit, vergunningverlening, toezicht en handhaving, etc. sluiten hierop aan.

Kanttekeningen

- Omdat het Masterplan Energie wordt ontwikkeld in co-creatie met de samenleving en belangrijke uitvoerende partijen is op voorhand niet precies aan te geven tot welke (inhoudelijke) resultaten het leidt en is het onduidelijk welke consequenties het eindresultaat heeft voor de gemeente. Wel leidt de co-creatie tot een eindproduct waar de samenleving en uitvoerende partijen achter kunnen staan.
- Het is op voorhand onduidelijk in welke mate het toewerken naar het formeren van een vliegwielgroep en uitvoeringscoalitie op draagvlak kan rekenen bij de betrokken partijen en of personen. En of deze partijen hiervoor de capaciteit (en middelen) kunnen of willen vrijmaken. Ingeschat is dat de uitvoerende partijen het belang samenwerking zullen onderschrijven.
- Het is van belang dat de gemeente (op voorhand) bereid is om de uitkomst te omarmen. Co-creatie kan slechts succesvol zijn in de uitvoering als de uitvoeringscoalitie zich hieraan committeert. Het (geheel of gedeeltelijk) onttrekken van de gemeenteraad aan de uitkomst zorgt voor verlies van vertrouwen in de lokale overheid. De raad heeft vanzelfsprekend wel zeggenschap over de door de gemeente en eigen organisatie uit te voeren activiteiten, denk daarbij aan bijvoorbeeld het toewerken naar een fossiel onafhankelijke gemeentelijke organisatie.

Financiën

De kosten voor de ontwikkeling van het Masterplan Energie zijn gedekt vanuit de huidige begroting. Het Masterplan Energie zelf zal duidelijkheid geven over de financiële- en organisatorische consequenties van het energiebeleid voor de periode 2025 - 2030. Verwacht wordt dat de beschikbare gelden vanuit het Rijk een grote bijdrage zullen leveren aan de benodigde financiële investeringen.

Communicatie

Het Masterplan Energie wordt ontwikkeld in co-creatie met de samenleving, daarbij is zorgvuldige communicatie van belang. Voor de ontwikkeling van het Masterplan Energie wordt een communicatie strategie en communicatieplan en agenda gemaakt.

Procedure

Na vaststelling van het 'Plan van aanpak Masterplan Energie' wordt uitwerking gegeven aan het plan van aanpak. De belangrijkste besluitvormingsmomenten zijn:

- College advies aangaande vrijgave van het concept plan van aanpak voor de inspraak (Q1 2024)
- Raadsvoorstel Masterplan Energie, inclusief de nota van beantwoording & wijzigingen en bijbehorende deelproducten zoals het Uitvoeringsprogramma (Q2 -2024)

Daarnaast wordt de gemeenteraad via inspiratiesessies inhoudelijk betrokken bij de ontwikkeling van het Masterplan Energie. Tijdens deze sessies beogen wij onder andere dat de gemeenteraad en de samenleving elkaar inspireren bij de ontwikkeling van het Masterplan Energie.

Bijlagen

- Plan van aanpak Masterplan Energie
- Procestekening 'Op weg naar een fossiel onafhankelijke Aalsmeer'

de secretaris, de burgemeester,

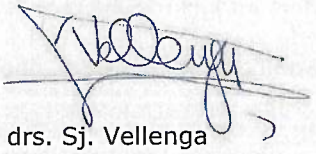

drs. Sj. Vellenga mr. G.E. Oude Kotte

BEHANDELING RAAD

Wijziging/aanvullingen na behandeling raadscommissie

Het voorstel aan de raad is	Aanvaarde amendementen / moties
Ongewijzigd aanvaard Gewijzigd aanvaard Verworpen	

RAADSBESLUIT

Besluit

het 'Plan van aanpak Masterplan Energie' vast te stellen

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van 8 juni 2023.

De plv. griffier, De voorzitter,

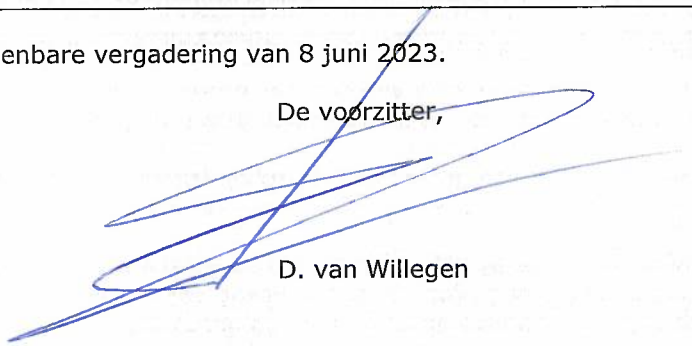

drs. O.F. Matheijsen D. van Willegen